

LAUSUNTO

Viite: Lausuntopyyntö TEM/1737/03.10.01/2015

Lapin Kullankaivajain Liitto ry (LKL ry) kiittää mahdollisuudesta saada lausua työ- ja elinkeinoministeriön asetuksesta Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista.

Liittyen työ- ja elinkeinoministeriön asetusehdotukseen, Lapin Kullankaivajain Liitto ry lausuu seuraavaa.

LKL ry pitää hyvänä asiana sitä, että Tukesin toiminnan kustannusvastaavuus kaivostoimintaa koskevan maksullisen toiminnan osalta, jota kullankaivuun kohdistuva hallinnointi pääsääntöisesti voidaan katsoa olevan, on 100 %.

Työ- ja elinkeinoministeriön ehdotuksessa ei esitetä kullankaivun osalta korotuksia maksutaulukkoon, mitä LKL ry pitää hyvänä ja oikeudenmukaisena päätöksenä. Jo aiemmissa lausunnoissaan (Lausunto TEM / Tukes maksuasetustaulukosta 13.6.2011 ja Lausunto TEM / Tukesin maksullisista suoritteista 30.05.2013) LKL ry on kuitenkin pitänyt päätösmaksuja suhteettoman suurina toiminnan volyyymiin nähden.

LKL ry pitää valitettavana, että alkuperäinen Tukesin maksuasetus valmisteltiin jälkikäteen erillisenä säädöksenä, eikä kaivoslain kokonaisuudistuksen yhteydessä. Kaivoslain vahvistamisesta päättäneiltä tahoilta jäi hahmottamatta kullankaivajien oikeaan osunut näkemys siitä, että samalla kun kaivoslain uudistuksen yhteydessä päätettiin lakkauttaa keskeisin osa kullanhuuhtonnan tuotannollisesta ytimestä, muutettiin toiminnan kustannusrakenne sellaiseksi että kynnyks harjoittaa pienimuotoisempaa huuhtontakullankaivua muuttui taloudellisesti kannattamattomaksi.

Yhdessä kolmen vuoden välein uusittavan lyhyen lupasyklin ja huuhtontakulta- esiintymien luonteeseen sopimattoman 5 ha:n pinta-alarajoitusten kanssa korotetut viranomaismaksut ovat tehneet pääsääntöisesti hyvinkin pienellä liikevaihdolla ja katteella pyöritettävistä kullankaivu-yksiköistä ekonomisesti mahdollittoman yhtälön. Suuremmilla volyyymeilla toimivilla konekaivutyömailla joudutaan puolestaan usein hakemaan useita peräkkäisiä lupa-alueita, jotta esiintymän järkevä hyödyntäminen ja ympäristövaikutusten minimoiminen voidaan turvata. Korkeat lupamaksut aiheuttavat tässä tapauksessa tarpeettomia kustannuksia yrittäjälle.

LKL ry esittää, että kullanhuuhtontaluvan jatkamista koskevan lupapäätöksen maksua alennettaisiin nykyisestä 550,00 eurosta 300,00 euroon.

Käytännössä kullanhuuhdontaluvan jatkamisessa on aina kyse olemassa olevan ja volyymiltaan vakiintuneen toiminnan jatkamisesta perinteisellä kullankaivu-alueella aiemman luvanhaltijan toimesta.

Vaikka lupapäätös valmistellaan kaivosviranomaisen toimesta huolella, ovat vakiintuneen toiminnan vaikutukset viranomaisen helpommin arvioitavissa, kuin uuden lupapäätöksen yhteydessä.

Kullankaivajien näkökulmasta aiheettomat lupapäätöksiä koskeneet valitukset ovat lisänneet kaivosviranomaisen yksittäisen lupapäätöksen vaatimaa valmistelutyötä. LKL ry:n mielestä ei ole kohtuullista, että kolmannen osapuolen yksittäisten lupaprosessien jarruttamiseksi ja koko elinkeinon hankaloittamiseksi kohdistamasta valitustehtailusta johtuva lisääntynyt kaivosviranomaisen työmäärä siirrettiin edellisessä maksuasetusmuutoksessa päätösmaksujen korotuksella välillisesti kullankaivajien kustannettavaksi.

Oikeuslaitoksen toimintakykyyn luottaen LKL ry ennakoi tulevaisuudessa näiden kopioitujen valitusten vaikutuksen vähenevän, ja uskoo tilanteen tältä osin tulevaisuudessa normalisoituvan.

Tämä tulee vähentämään viranomaisen työtaakkaa, ja vähentämään yksittäisen lupapäätöksen valmisteluun sidottua työaikaa.

Kaivospiirin lopettaminen, kullanhuuhdonta

Viitaten siihen, mitä kaivoslain perusteluissa kullanhuuhdontaperusteisten kaivospiirien lakkauttamisesta mainittiin, näkee LKL ry, että valtion määräyksellä tapahtuvasta kullanhuuhdontaan perustuvien kaivospiirien lopettamisesta ei voida periä maksuasetustaulukon säätämää 500,00 euron päätösmaksua – varsinkaan koska yksittäiset kullankaivajat ja LKL ry ovat tätä kaivoslaissa vahvistettua päätöstä poikkeuksetta vastustaneet.

Myös Tukesin maksuasetuksen perusteluissa maksuttomasta ja maksullisesta toiminnasta todetaan, että mikäli viranomaistehtävät perustuvat joko yksinomaan tai ainakin hyvin merkittävältä osin julkisen edun turvaamiseen, ei suorite ole maksullinen.

LKL ry on yrittänyt rakentaa kompromisseihin valmista ilmapiiriä virkamiesten, muiden elinkeinonharjoittajien ja oikeuksiaan kaiken aikaa menettävien kullankaivajien välille. Siksi toivomme, että yhteiskunta avoimesti tukisi pienimuotoisen ja puhtaasti kotimaisen ja luonnonmukaisen kaivosteollisuuden osan toimintamahdollisuuksia tarkastelemalla uudestaan lupamaksujen suuruutta kullankaivun osalta.

Kunnioittaen,
Kai J. Rantanen
toiminnanjohtaja
Lapin Kullankaivajain Liitto ry